

Överklagan över detta be-
slut har inte kommit in till
länsstyrelsen. 940328/S

Enligt sändlista

delg d. 22/2-94

Ändring av beslut samt fastställelse av skötselplan för
naturreservatet Storängen i Norrtälje kommun
(3 bilagor)

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn	Storängens naturreservat
Objektnr (SNV)	01 02 025
Kommun	Norrtälje
Registerområde	Väddö
Läge	Ekonomiska kartan blad nr 129 03. Topografiska kartan blad nr 12 J SV. Koordinater 665310 166920. Reservatet ligger ca 500 meter öster om bron över Väddö kanal vid Älmsta.
Gräns	Innerkanten av den streckade linjen på bifogad karta.
Fastighet	del av Norra Sund 28:13
Markägare	
Area	ca 4,5 ha
Därav landarea	ca 4,5 ha
Naturvårds- förvaltare	Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms och Uppsala län

BESKRIVNING AV RESERVATET

Området består av en betesmark och en slåtteräng.

Betesmarken har en karaktär av ekhagmark med grova, om-
kring 200 år gamla, ekar i den västra delen. Ekhagen är
småkuperad och halvöppen. Inslag finns också av björk,
en, hassel och nypon. Ett sankare parti med ett björk-
bestånd med ca 30-åriga träd finns också i betesområdet,
samt ett mer öppet parti med enstaka lövträd.

Vegetationstypen kan karaktäriseras som örtrik torräng i

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN
Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
Tel 08-785 51 13
Fax 08-651 57 50

BESLUT

Datum

1994-02-07

Beteckning

231-1992-15731
0188-02-005

2(5)

den västra delen. Delar av den övriga betesmarken är beroende på bristande hävd invaderad av älggräs.

Ängsmarken är tämligen flack med svag sluttning mot söder. Trädskiktet domineras av ek. I den sydvästligaste delen finns ett ganska öppet parti. Hassel dominerar totalt i buskskiktet och ängen har i stora delar nästan en karaktär av hassellund. Floran är trots träd- och buskskiktet tämligen rik. Ängsskötsel bedrivs.

ÄRENDETS BEREDNING

Länsstyrelsen beslutade den 9 maj 1963, med stöd av 6 § naturskyddslagen (1952:689) att fridlysa det område som har markerats på bifogad karta (bilaga 1) som naturminne. Av övergångsbestämmelserna i nu gällande naturvårdslag (1964:822) följer att området från den 1 januari 1965 är att betrakta som naturreservat.

I samband med att en allmän översyn görs av samtliga naturreservat i länet har Länsstyrelsen upprättat en skötselplan för reservatet. Samtidigt ses reservatsbeslutet och föreskrifterna över och moderniseras.

GRUND FÖR BESLUTET

Storängen är ett av de få områden i länet som befunnits ha en till ängs- och hagmark knuten värdefull och för Roslagen representativ flora. Området är också värdefullt för det lokala friluftslivet och har betydelse för att visa en representativ äng i ett kulturhistoriskt perspektiv.

Mot bakgrund av detta är det motiverat att området utgör naturreservat.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen beslutar nu om nya föreskrifter som ersätter de gamla från 1963. Beslutet skall från och med denna dag ha följande lydelse.

NATURRESERVATETS NAMN skall vara **STORÄNGEN**.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET skall vara att sköta en slätteräng med omgivande betesmark så att till äng och hagmark knuten flora och fauna kan bevaras.

Reservatets värde för friluftsliv och kulturmiljövård skall uppmärksammas.

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN
Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
Tel 08-785 51 13
Fax 08-651 57 50

BESLUT

Datum

1994-02-07

Beteckning

231-1992-15731
0188-02-005

3(5)

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla inom reservatet.

A) Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva tåkt eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi som att plöja, gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,
2. anordna upplag annat än i samband med områdets skötsel,
3. anlägga campingplats, tältplats eller liknande,
4. uppföra byggnad eller anläggning,
5. avverka träd eller buskar, plantera eller utföra andra skogliga åtgärder utöver vad som anges i fastställd skötselplan,
6. använda kemiska bekämpningsmedel, stall- eller konstgödsel,
7. anlägga stig eller annan anordning för friluftslivet,
8. plantera ut växter eller djur som är främmande för svensk natur.

Föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder mot utförande av de åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan.

B) Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

1. utmärkning av reservatets gränser, uppsättning av informationsskyltar och övriga upplysningsskyltar,
2. om så erfordras uppsättning av sanitära anordningar för friluftslivet,
3. avverkning, gallring, röjning, slåtter och betesdrift enligt vad som framgår av bifogade skötselplan.

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN
Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
Tel 08-785 51 13
Fax 08-651 57 50

BESLUT

Datum

1994-02-07

Beteckning

231-1992-15731
0188-02-005

4(5)

C) Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttä inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, rista, spränga eller måla,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp eller plocka växter som ris, örter, mossor eller lavar,
3. störa djurlivet (t.ex. genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, kräl- och groddjur),
4. medföra hund eller katt som inte är kopplad,
5. tälta,
6. göra upp öppen eld,
7. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller liknande anordning,
8. framföra eller ställa upp motordrivet fordon.

D) Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogade skötselplan. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.
2. Naturvårdsförvaltare skall vara Skogsvårdsstyrelsen. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med Länsstyrelsen och markägaren.

LÄNSSTYRELSEN I
STOCKHOLMS LÄN
Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
Tel 08-785 51 13
Fax 08-651 57 50

BESLUT

Datum

1994-02-07

Beteckning

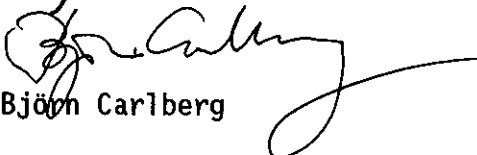
231-1992-15731
0188-02-005

5(5)

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och naturresursdepartementet, se bilaga 3.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsöverdirektör Birgitta Isaksson Pérez, beslutande, länsantikvarie Jan-Bertil Schnell, miljövårdsdirektör Svante Pekkari, länsassessor Hans Trapp samt byrådirektör Björn Carlberg, föredragande.

Birgitta Isaksson Pérez

Björn Carlberg

Bilagor

Reservatskarta
Skötselplan
Hur man överklagar

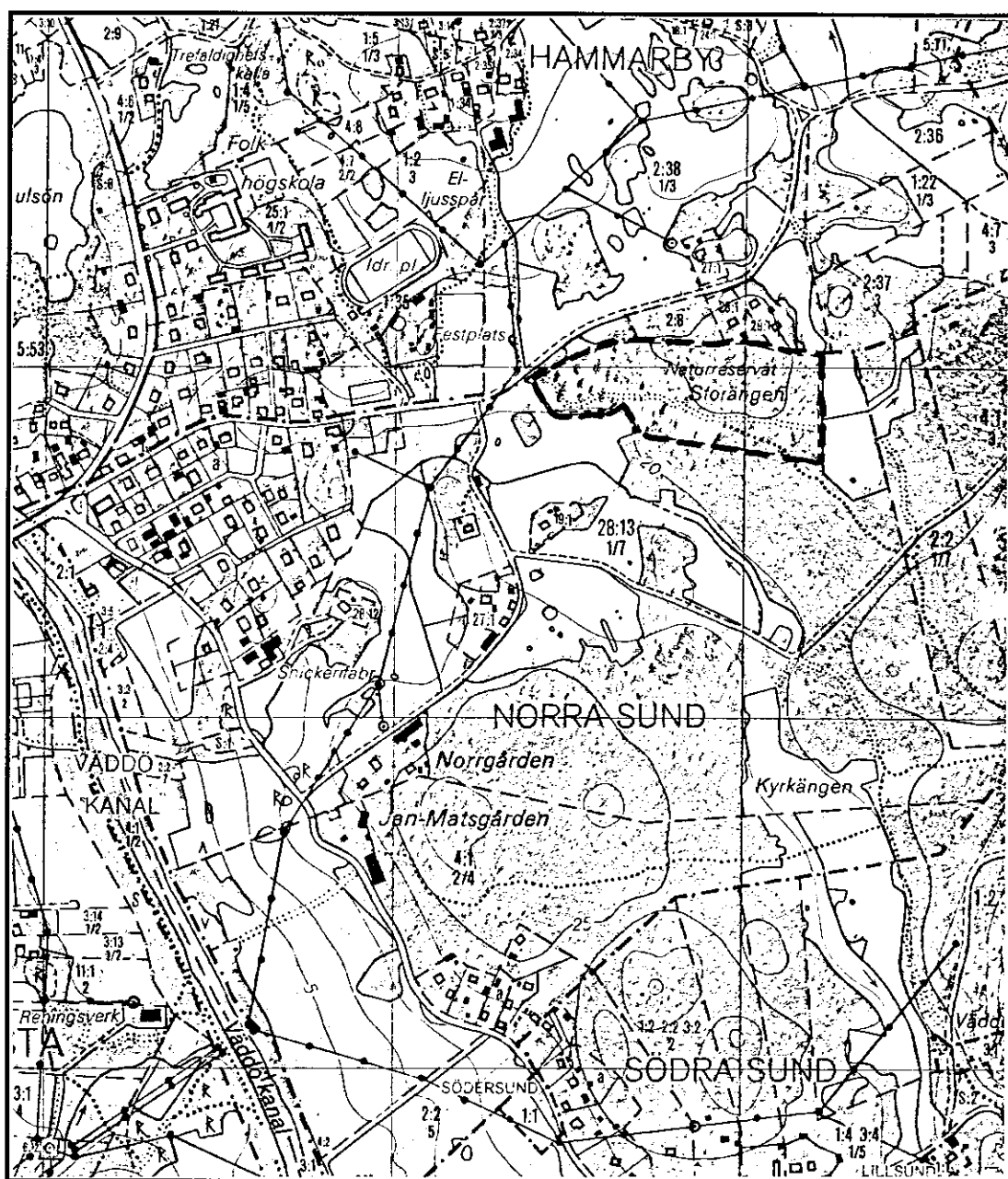
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3

SÄNDLISTA

Naturreseptatet Storängen

Beslutskarta

----- Reservatsgräns

Utdrag ur ekonomiska kartan
Skala 1 : 10 000

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 231-1992-15731

**SKÖTSELPLAN
FÖR
STORÄNGENS
NATURRESERVAT**

Naturvårdsförvaltare är Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms och Uppsala län, Naturvårdsdetaljen, Stockholm.

Skötselplanen är fastställd den 7 februari 1994 av Länsstyrelsen i Stockholms län. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.

FÖRORD

Vid en allmän översyn av länets alla naturreservat har en plan upprättats av Länsstyrelsen för upprättande av skötselplaner för de reservat som saknar sådana.

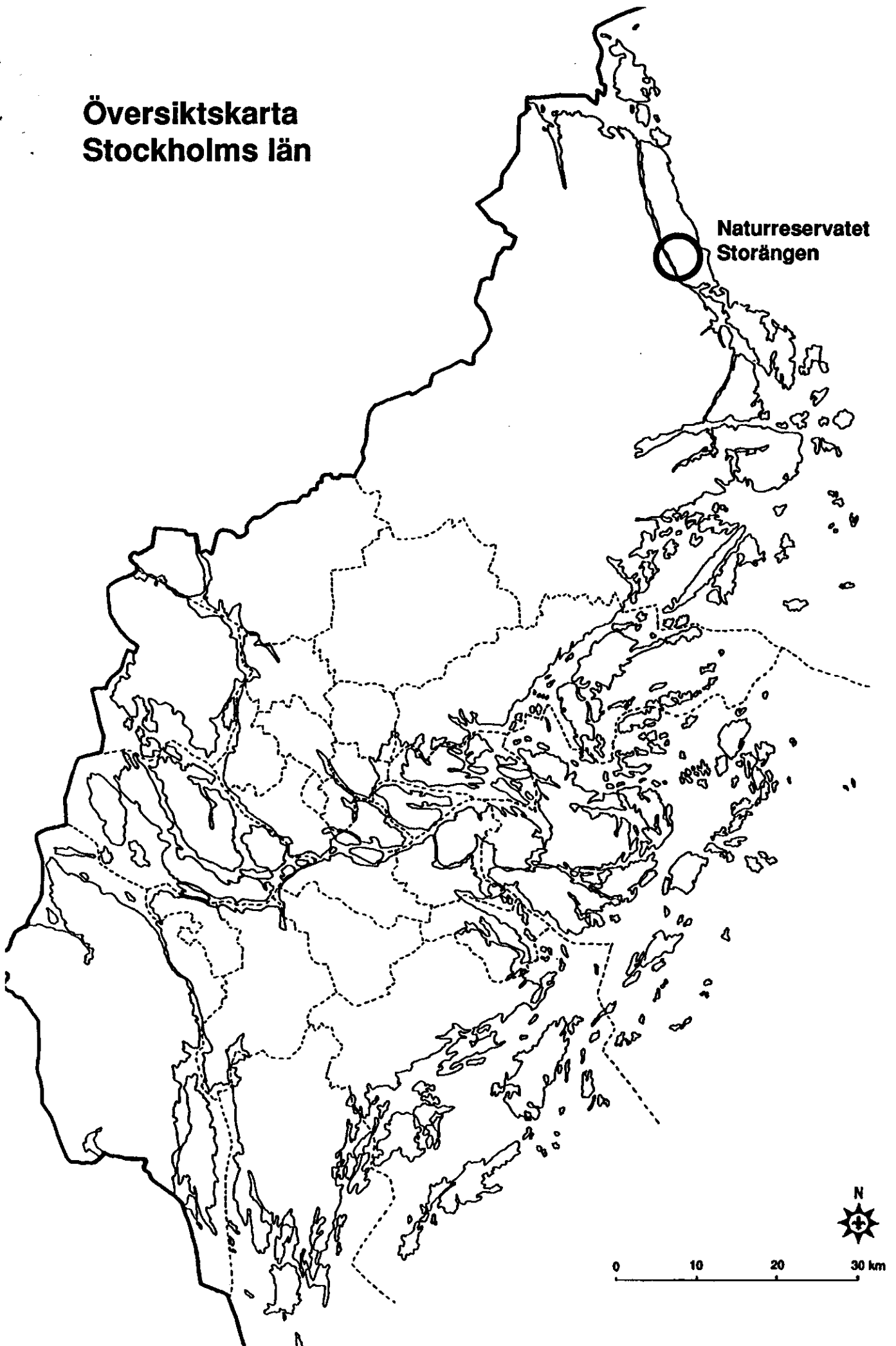
I samband med att en skötselplan fastställts för Storängens naturreservat, har föreskrifterna för reservatet moderniserats och preciserats.

Skötselplanens olika mål skall gälla för överskådlig framtid medan åtgärderna avser den närmaste tiden. Dessa åtgärder kan dock ändras under förutsättning att de åsatta målen fortfarande nås.

Planen är indelad i två delar, en allmän del som beskriver befintliga förhållanden och en plandel som lägger fast naturreservatets framtida skötsel och disposition.

Samråd har skett med fastighetsägaren, Norrtälje kommun och Skogsvårdsstyrelsen. Skötselplanen är fastställd av Länsstyrelsen i Stockholms län genom beslut den 7 februari 1994.

Översiktskarta Stockholms län

Naturreservatet
Storängen

0 10 20 30 km

I. ALLMÄN BESKRIVNING

1. ADMINISTRATIVA DATA FÖR STORÄNGENS NATURRESERVAT.

Objektnummer 01 02 025
 Beslutsdatum 1963-05-09 samt 1994-02-07
 Kommun Norrtälje
 Registerområde Väddö
 Fastigheter Norra Sund 28:13, del av
 Lägesbeskrivning Ekonomiska kartan blad nr 12 903
 Topografiska kartan blad nr 12 J SV
 Koordinater 665310 166920

Storängens naturreservat ligger ca 500
 meter öster om allmänna vägen
 Hammarby-Stärbsnäs brygga mitt emot
 bron över Väddö kanal vid Älmsta.

Area ca 4,5 ha

Därav landarea ca 4,5 ha

Markägare

Naturvårdsför- Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms och
 valtare Uppsala län, Naturvårdsdetaljen,
 Box 22533, 104 22 Stockholm

Arean fördelar sig på följande sätt:

Betesmark ca 2,5 ha

Ängsmark ca 2,0 ha

Summa ca 4,5 ha

2. GRUND FÖR BESLUTET OCH FÖRESKRIFTER

Grunden för beslutet och föreskrifter för reservatet
 återfinns i reservatsbeslutet, dnr 231-1992-15731.

3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Inledning

I de fridlysningsföreskrifter som Länsstyrelsen utfärdade i sitt beslut den 9 maj 1963 om att avsätta området som naturminne angavs följande:

"För området skall förbud gälla för blomplockning, eldning, camping, nedskräpning, körning med motorfordon samt dessutom betning med hemdjur före den 10 juni. Dessutom skall västra, östra och södra partierna avröjas från granbuskar, hassel och annat lövsly och i fortsättningen hållas rena från skog och buskar med undantag från befintliga solitärträd. Inom mittenpartiet mellan vägen och norra rågången skall hasselvegetationen bibehållas men uppsnyggas. Befintliga ekar skall friställas, all gran borttagas och björk- och aspdungar gallras hårt."

Den allmänna beskrivningen nedan bygger på rapport från Ängs- och hagmarksinventeringen 1987-90 (objekt nr 171) samt på iakttagelser i fält.

3.2 Naturförhållanden

Betesmarken (skötselområde nr 1) har i västra delen en karaktär av ekhagsmark med grova ca 200-åriga ekar. Ek-hagen är småkuperad och halvöppen. Inslag finns också av björk, en, hassel och nypon. Vegetationstypen är på hagens torrare delar i väster att karaktärisera som örtrik torräng, i övrigt som skogsnävaäng med inslag av rödvenäng.

Inslag av fuktigare partier igenvuxna av älgräs finns väster om slätterängen samt söder om brukningsvägen. Ett björkbestånd med ca 30-åriga träd finns i betesområdet väster om slätterängen (område 2). Söder om brukningsvägen är betesmarken mer öppen med enstaka lövträd. Gamla diken löper genom dessa fuktigare partier, i nord-sydlig samt öst-västlig riktning.

På grund av alltför svag betesdrift förekommer slyuppslag inom hela betesmarken.

Växter som rödklint, skogsklöver, darrgräs, gullviva och åkervädd finns i område 1. En viss gödselpåverkan märks mot åkern i söder/sydväst.

Hela reservatet är inhägnat med taggtrådsstängsel.

Ängsmarken, som omfattas av skötselområde 2, har i inventeringen åsatts klass 3. Den omgärdas av en delvis raserad trädgårdesgård, som uppsattes under 1960-talet i samband med att vissa restaureringsåtgärder genomfördes och ängsskötseln återupptogs.

Terrängen i ängsmarken är tämligen flack med svag sluttning mot söder.

Trädskiktet domineras kraftigt av ek. I den sydvästligaste delen finns ett ganska öppet parti. I övrigt är krontäckningen ca 50%.

Hassel dominerar totalt i buskskiktet och ängen har i stora delar nästan en karaktär av hassellund. Vildapel och hagtorn finns också.

Floran är trots träd- och buskskiktet tämligen rik, med arter som klasefibbla, ormrot, ängsvädd, backsmörblomma, prästkrage, gullviva och i brynen nässelklocka. I skuggigare partier finns bl.a. vårärt, lundsmörblomma, liljekonvalj och nunneört.

Ängsskötsel har bedrivits de flesta år.

3.3 Anordningar för friluftslivet

3.3.1 Friluftsanordningar och information

En parkeringsplats, ca 5x15 meter stor finns anlagd i omedelbar anslutning till reservatet på fastigheten Hammarby 2:38. Förvaltaren har tecknat ett avtal om anläggningsarrangemang med markägaren. P-platsen anlades 1989 och avtalet löper på tio år med möjlighet till förlängning. Förvaltaren svarar enligt avtalet för underhåll, skyltning och renhållning.

Informationsskylt finns uppsatt på grinden vid parkeringsplatsen. Där finns också ett par gamla - ej aktuella - skyltar. Sådana finns också inom betesmarken i sydost.

3.3.2 Tillgänglighet

Hela området är tillgängligt för allmänheten.

4. NUVARANDE FÖRVALTNINGSSITUATION

Utöver det avtal om disposition av markområde för parkeringsplats (se punkt 3.4.1 ovan) finns ett betesavtal mellan fastighetsägaren och djurhållaren. Avtalet reglerar tämligen ingående den framtida dispositionen av naturreservatet och ansvarsförhållanden mellan Skogsvårdsstyrelsen, markägaren och nyttjanderättshavaren.

Länsstyrelsen har tecknat ett skötselavtal med beteshållaren. Avtalet gäller 1993-1997.

II. PLANDEL

1. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1. Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel är att bevara och utveckla en slåtteräng med omgivande betesmarker så att till äng och hagmark knuten flora och fauna kan bevaras.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av betesmarken

Området skall betas med nötkreatur på ett sådant sätt att gräs- och örtvegetation är väl avbetad vid vegetationsperiodens slut. Avtal skall finnas mellan Länsstyrelsen/naturvårdsförvaltaren och betesentreprenör.

I det fall betesdjuren inte avbetar uppkommande slyppslag (gäller särskilt nypon och barrplantor) skall kompletterande röjning utföras under restaureringsperioden. Putsning av fällan kan också vara erforderlig i den södra delen.

Iståndsättningsåtgärder i form av vårdande slåtter, röjning och gallring är erforderlig, se områdesvisa skötselhänvisningar.

1.2.2 Hävd av ängsmarken

Ängsmarken skall fagas och slås varje år. Efterbete med nötkreatur skall ske efter slåtter.

Iståndsättningsåtgärder krävs i form av röjning, gallring samt reparations av gärdesgård.

I de delar av ängsmarken som inte sköts som slåttermark bör bete ske hela säsongen.

1.2.3 Skötselområden

Området har delats in i skötselområden.

För varje skötselområde har angivits en beskrivning, målet med skötseln samt åtgärdsförslag uppdelat på engångsåtgärder och underhållsåtgärder.

Skötselområde 1

Beskrivning:

Se punkt 3.2.1 ovan.

Mål:

Välhävdad, ogödslad betesmark. Ådellövskog i den västra delen, björkhage i den centrala delen direkt väster om ängen samt hagmark med glest träd- och buskskikt i övrigt.

Engångsåtgärd:

Gällring av björkbeståndet.

Röjning av sly och unggran.

Rensning av befintliga diken i syfte att motverka älggrässets expansion.

Underhållsåtgärd:

Bete med minst 5 ungnöt som är ett år eller äldre (eller motsvarande betetryck med moderdjur med kalv) under minst 4,5 månader per år. Betesbeläggningen är då beräknad med utgångspunkt från att dessa djur även skall beta ängsmarken (område 2) efter slåtter. Om bete också skall ske i del av område 2 under hela säsongen (se nedan), bör betetrycket ökas i motsvarande grad.

Älggräsuppslagen bör slåttas genom maskinell eller manuell slåtter i juni månad under minst tre år i följd.

Underhållsröjning av slyuppslag och/eller älggräs vid behov.

Skötselområde 2**Beskrivning:**

Se punkt 3.2.1 ovan

Mål:

I västra delen välhävdad slätteräng. I nordöstra delen hassellund.

Engångsåtgärd:

Gällring och röjning av träd- och buskskikt. Ca hälften av antalet träd och buskar borttages i två etapper. Olikåldriga träd sparas. Öppning av luckor, så att en större del av ängen liknar den SV delen. Tätare hasselskikt tillåts vid odlingsrösen och i den nordöstra delen jämfört med ängen i övrigt.

Enstaka träd får hamlas. Om detta görs, skall nyhamling enbart påbörjas på träd med en brösthöjdsdiameter mindre än 30 cm.

Underhållsåtgärd:

Fagning på våren. Ris och större ansamlingar av löv hopsamlas och transporteras bort, alternativt bränns i små högar inom skötselområde 1.

Slåtter under senare delen av juli eller under början av augusti av hela ytan - även intill odlingsrösen, träd och buskar. Slåtter skall ske med skärande eller klippande redskap. Sådan utrustning skall användas att körskador

inte uppstår. Höet skall bärgas och tas tillvara eller komposteras utanför reservatet.

Betesdjuren som går i område 1 släpps in i ängen för efterbete efter slåtter och höbärgning. Eventuell tillskottsutfodring och övergångsutfodring innan stallperioden får inte ske inom område 2.

Bortröjning av slyuppslag vid behov som komplettering till bete. Årlig översyn och reparation av gärdesgård.

Eventuell hamling av enstaka träd ca vart femte år.

Om inte slåtter kan ske över hela ängsmarken, bör den del som inte slås stängslas för bete samman med betesmarken. Detta i syfte att säkra en hävd av fältskiktet innan efterbetet kan komma igång.

2. ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Det övergripande målet skall vara att området utnyttjas på sina naturgivna förutsättningar utan att särskilda anordningar för friluftslivet anlägges.

2.2 Generella riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet

Hela området skall vara tillgängligt för allmänheten.

2.2.2 Friluftsanordningar

Parkeringsplats

Befintlig parkeringsplats disponeras och underhålles i enlighet med tecknat avtal.

Information

Information om föreskrifter för reservatet skall finnas på särskilda skyltar. Dessa skall placeras på lämpliga platser i och i anslutning till området, vid stängselgenomgångar etc. Skyltarna skall vara utformade enligt Naturvårdsverkets anvisningar. Befintliga skyltar skall bytas ut då föreskrifterna ändrats. Skyltningen bör ske i samråd med Norrtälje kommuns projekt för skyltning av naturvårdsobjekt.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Reservatets yttergräns skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och efter de aktuella anvisningar som redovisats av Naturvårdsverket.

3. NATURVÅRDSFÖRVALTNING

3.1 Naturvårdsförvaltare

Naturvårdsförvaltare skall vara Skogsvårdsstyrelsen i Stockholms och Uppsala län.

Avtal om naturvårdsförvaltningen skall tecknas mellan Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen.

Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande och vid behov äga rum med Länsstyrelsen och markägaren.

De praktiska arbetena bör om det är lämpligt utföras av lokala uppdragstagare.

3.2 Tillsyn, betes- och slätteravtal

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för tillsyn och övriga arbetsuppgifter enligt skötselplan (utöver åtaganden som åligger fastighetsägare och nyttjanderättshavare). Instruktion och avtal skall tecknas mellan förvaltaren och uppdragstagare för skötsel och tillsyn.

För avtal för skötsel av slätter- och betesmark är det särskilt viktigt att betestryck och slättertidpunkt preciseras.

4. DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder samt annat som kan vara av intresse för förvaltningen av reservatet. Dokumentationen skall årligen ställas samman och delges dels Länsstyrelsen och dels markägaren. Dokumentationen är viktig då den skall ligga till grund för ändringar i förvaltningen och som underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

Dokumentation av slätter och betesdriftens effekt i Storängens naturreservat skall genomföras av Länsstyrelsen genom att provytor läggs ut på lämpliga platser i båda skötselområdena.

5. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Finansieringsplan

Staten genom Länsstyrelsen i Stockholms län står för de kostnader som är föranledda av bestämmelser i föreskrifter med skötselplan för reservatet.

Kostnader för normal markanvändning åligger markägaren.

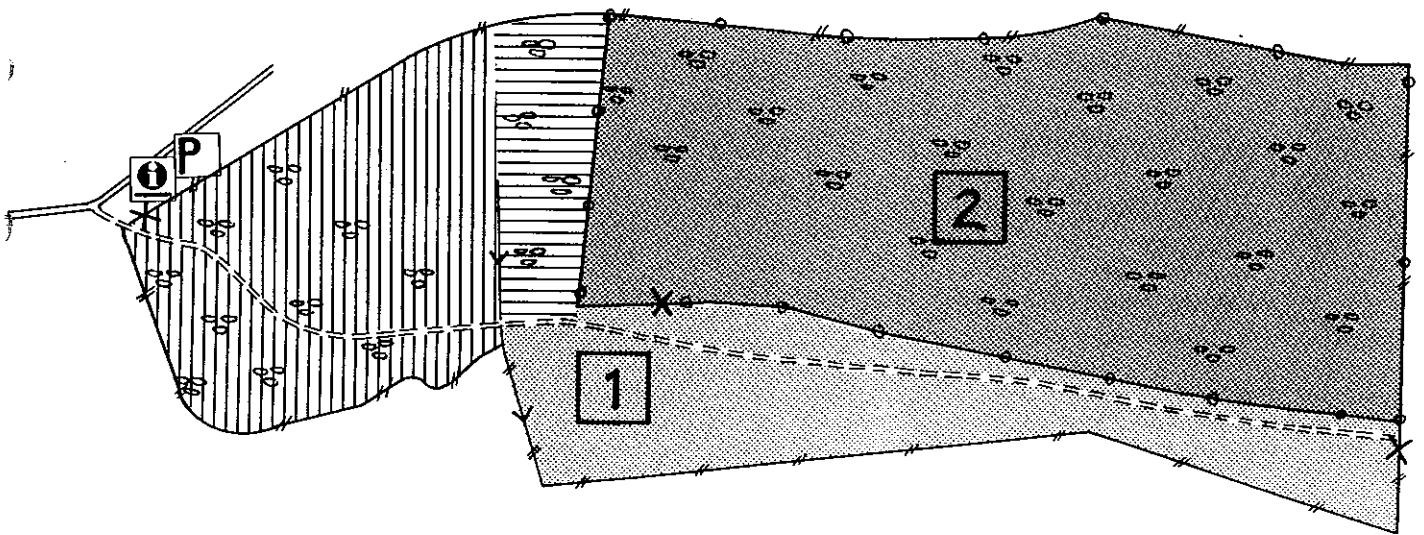
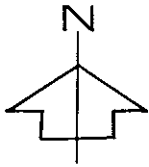
5.2 Ekonomisk utredning (undantas från fastställelse)

Skötsel omr. nr	Åtgärd	Nettokostnad år 1, kr	Årlig netto- kostnad, kr
1	Slyröjning	5 000	+
2	Gallring träd- och buskskikt	2x8 000 (år 1 och 6)	
	Ny gärdesgård, övr. stängsel	12 000	+
	Fagning	2 000	2 000
	Slåtter	5 000	3 000*)
1+2	Betesavtal	4 500	4 500
	Tillsyn	3 000	3 000
	Information	5 000	+
	Dokumentation	2 000	+
----- SUMMA		46 500	12 500+

*) 5 000 kr år 2 och 3, därefter 3 000 kr.

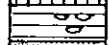

Putsning av betesmark och underhållsröjning bör regleras i betesavtal.

SKÖTSELPLANEKARTA FÖR STORÄNGENS NATURRESERVAT

TECKENFÖRKLARING

SKÖTSELOMRÅDE 1 (Betesmark)

- Ekhagmark
- Björkhagmark
- Betesmark med enstaka träd och buskar

SKÖTSELOMRÅDE 2 (Slätteräng)

- Slätteräng

- Reservatsgräns i ytterstängsel
- Trägardegård
- Stängselövergång
- Dike
- Brukningsväg
- Parkeringsplats
- Informationstavla